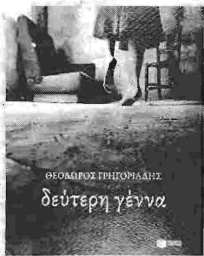

Κυριακή 1 Νοεμβρίου 2009 • Αγγελιοφόρος

Θεόδωρος
Γρηγοριάδης
**Δεύτερη
γέννα**

«Δεύτερη γέννα»
- εκδ. Πατάκη

Θεόδωρος Γρηγοριάδης Απώλεια, πόνος, λύτρωση

Ο γνωστός πεζογράφος επιστρέφει με τη σπαρακτική αλλά και πυκνή εξομολογητική αφήγηση μιας γυναίκας

ΤΗΣ ΕΥΗΣ ΚΑΡΚΙΤΗ
ekarkiti@ekdotiki.gr

Δεν είναι η πρώτη φορά που ένας γυναικείος χαρακτήρας βρίσκεται στο επίκεντρο της αφήγησης του γνωστού πεζογράφου Θεόδωρου Γρηγοριάδη. Στη «Δεύτερη γέννα», όμως, υιοθετεί την τεχνική του μονολόγου, για να φωτίσει τις ψυχικές δονήσεις μιας σχετικά νέας και μοντέρνας γυναίκας που μόλις έχασε την κόρη της. Ο μονόλογος παρουσιάστηκε και στη σκηνή σε σκηνοθεσία Θεοδωρή Γκόννη, με τη Φιλάρητη Κοιμνηνού στο ρόλο της μητέρας. Ο συγγραφέας μίλησε για τη δουλειά του στον «ΑτΚ».

Γιατί επιλέξατε να παρουσιάσετε το σαραγγό (αλλά και τη λύτρωση) της πρωίδας σας μέσα από ένα μονόλογο;

Ο μονόλογος είναι μια καθοριστική επιλογή. Η «Δεύτερη γέννα» σε τρίτο πρόσωπο θα ήταν μια εντελώς άλλη ιστορία, θα της δινόταν μια αστυνομική υφή και δράση που δε με ενδιέφερε σε σχέση με αυτό που επιδίωκα. Ηθελα να δώσω το λόγο στη μάνα, στο διαταραγμένο κόσμο της, στην υποκειμενική ματιά της. Όλοι οι άλλοι ήρωες βγαίνουν μέσα από τις δικές της παρατηρήσεις και κρίσεις. Φυσικά, ο πρωτοπρόσωπος αφηγητής δεν είναι πάντα πιστευτός ούτε θεωρείται αντικειμενικός και σε αυτό το διαφορομένο κρύβεται η γοητεία του. Ο μονόλογος της μάνας στη «Δεύτερη γέννα» είναι εξομολογητικός, λυτρωτικός, είναι βάλσαμο.

Στη «Δεύτερη γέννα» η απώλεια προσδιορίζεται σε σχέση με το χώρο. Αυτό έγινε για να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες της σκηνικής παρουσίασης του έργου ή αντανακλά μια δική σας βαθύτερη αντίληψη;

Το διαμέρισμα της κόρης είναι ο καθορι-

στικός χώρος όπου θα δοθεί μια λύση στο αδιέξοδο της μάνας. Η τακτοποίηση του σπιτιού, οι δουλειές της καθημερινότητας, είναι ένα μέρος της προσπάθειάς της να συμμαζέψει τα θραύσματα μνήμης και να αποκαταστήσει την έλλειψη συνοχής στη σκέψη και τη λογική της. Ταυτόχρονα, όμως, λειτουργούν και ειρωνικά: τίποτε από όσα οργανώνει δεν έχει άμεσο αντίκτυπο. Μοιάζουν με συμβολικές πράξεις που οδηγούν στην αναπαράσταση του τετελεσμένου γεγονότος, στην παραδοχή της απώλειας μέσω μιας «Δεύτερης γέννας». Η θεατρική παρουσία του έργου ακολούθησε την αντίθετη πορεία: επεκεντρώθηκε στον εσωτερικό χώρο της πρω-

ίδας, αφαιρέθηκαν οι κινήσεις και οι δράσεις των δευτερευόντων χαρακτήρων και απέμεινε ο μονόλογος της μάνας. Αλλωστε, η παράσταση ήρθε μετά. Το κείμενο ήδη υπήρχε.

Ο χαμός ενός παιδιού είναι, για μια κοινωνία όπως η δική μας, η βαρύτερη συμφορά στη ζωή μιας γυναίκας. Έχει καταγραφεί, μάλιστα, με πολλούς τρόπους και συχνά με μια στερεοτυπική αντίληψη. Σας ενδιέφεραν οι συνέπειες ενός τέτοιου δράματος στο σύγχρονο τρόπο ζωής;

Όπως το λέτε: Ζωή, έρωτας, θάνατος είναι τα τρία βασικά μπιτβα που τροφοδοτούν την τέχνη. Ο χαμός ενός παιδιού είναι ήδη ένας σπαραγγμός, πόσο μάλιστα για μια μάνα που τόσο πολύ ταυτίζεται με τη μονακόρη της, καλύπτοντας τη χαμένη της νεότητα. Η ηρωίδα της «Γέννας» είναι το κορίτσι της μεταπολίτευσης που ακόμη διαβάζει λογοτεχνία, βλέπει τις καλές ταινίες, έχει πολιτιστικές ευαισθησίες. Με άλλα λόγια, ακόμη και ο θρήνος της, ως μάνας, κρύβει μια κουλτούρα που σίγουρα δε σχετίζεται με την κουλτούρα των μεσημεριανόδικων και της ροζ παραλογοτεχνίας.

Οι «γυναικείες φωνές» στο πεζογραφικό σας έργο κατέχουν και σημαντική θέση. Τι σας έλκει σε αυτές;

Οι γυναικείες χαρακτήρες είναι περισσότερο ελκυστικοί, έχουν πολυδιάστατη δράση, έχουν εσωτερικότητα. Πρώτη μου δοκιμασία ήταν με το «Χορευτή στον ελαιώνα». Επανερχομαι τώρα με μια όριμη γυναίκα, τη Ρένα, τη μάνα. Τελικά, ο γυναικείος χαρακτήρας είναι φτιαγμένος από λέξεις και εκεί κρύβεται ένα μυστήριο για το πώς μετουσιώνονται σε γένος. Αυτό δεν είναι πάντα εξηγήσιμο. Αλλωστε, η γοητεία της γραφής έγκειται στις δυνατότητες που σου προσφέρει για να καταφύγεις σε μεταμορφώσεις και διαφορετικά προσώπια.

Ε Π Ι Σ Η Μ Α Ν Σ Ε Ι Σ

Τζέραλντ Κλαρκ

Καπότε

μετ. Βασίλης Μανουσάκης
εκδ. Μεταίχμιο

Διαβάζοντας κανείς σελίδες της βιογραφίας ή της αλληγογραφίας του Καπότε αναρωτιέται για το τι παρουσιάζει μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Η γραφή ή η ίδια η ζωή του; Ο Τζέραλντ Κλαρκ, έγκριτος βιογράφος του Τρούμαν Καπότε, στο πολυσέλιδο έργο του αποκαλύπτει και τις πιο μικρές λεπτομέρειες του πολυτάραχου βίου του συγγραφέα, συνθέτοντας ένα ολοκληρωμένο πορτρέτο του.

Anne Tardy

10 λεπτά
για τον
πλανήτη

μετ. Εφη Ανδριώτη
εκδ. Κριτική

Το καλό με την πληθώρα των εκδόσεων για τη σωτηρία του πλανήτη, που απευθύνονται τόσο σε μεγάλους όσο και σε παιδιά, είναι το ότι τελικά μπορεί από την ατελείωτη λίστα με τις «πράσινες συμβουλές» κάποιες να μην πάνε χαμένες. Η συγγραφέας και δημοσιογράφος Anne Tardy, με το χρηστικό χαρακτήρα βιβλίου της, μας παρακινεί να υιοθετήσουμε, δαπανώντας μόλις 10 λεπτά από την καθημερινότητά μας, έναν πιο φιλικό προς τον πλανήτη τρόπο ζωής.